

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 160 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 80 „		
Pe un pătrar de an 40 „		
Un număr 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 260 Lei.		

Iisus Christos și Ispita.

Prelucrare după Sanson*)

Prof. C. Rudnean.

Zilele pe cari le petrecem cu toții sunt zile de reculegere și de înălțare sufletească, ele au de scop ca să ne ferească de rău și să ne îndrepte privirile spre **Acela**, care a venit în lume ca să ne dea viață din belșug: *la Mântuitorul Nostru Iisus Christos*.

El, Fiu al Tatălui ceresc a venit în lume ca să ne mântuiască de rău. Lumea a căzut în păcat, din acest păcat a venit ca să-l ridice pe om și să-i arate **calea mântuirii**.

Iisus Christos, spune Tatălui: „Nu Te rog să-i iei din lume, ci să-i păzești de cel rău” (Ioan 17, 15) „Eu sunt ușa. Dacă intră cineva prin Mine, va fi mântuit; va intra și va eși și va găsi pășune. Hoțul nu vine decât să fure, să junghie și să prăpădiască. Eu am venit ca oile să aibă viață și *s'o aibă din belșug*”. (Ioan 10, 9-10).

Sf. evangelist Matei ne spune că atunci când Mântuitorul s'a retras în pustie ca să se roage în liniște, după un post de 40 de zile și 40 de nopți a flămânzit. Ispititorul s'a apropiat de El, și i-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, poruncește ca pietrele acestea să se facă pâini”. Iisus a răspuns: „Este scris: Omul nu trăește numai cu pâine, ci cu orice cuvânt care ese din gura lui Dumnezeu”. Atunci diavolul L-a dus în sfânta cetate, L-a pus pe strășina Templului și i-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos; căci este scris: El va porunci îngerilor Săi să vegheze asupra Ta; și ei Te vor lua pe mâini, ca nu cumva să Te lovești cu piciorul de vre-o piatră”. De asemenea este scris, a zis Iisus: „Să nu ispi-

tești pe Domnul, Dumnezeu Tău”. Diavolul L-a dus apoi pe un munte foarte înalt, i-a arătat toate împărățiile lumii și strălucirea lor, și i-a zis: „Toate aceste lucruri Ți le voi da Ție, dacă Te vei arunca cu fața la pământ și Te vei închina mie”. „Pleacă Satano” i-a răspuns Iisus, căci este scris: „Domnului Dumnezeu tău, să te închini și numai Lui să-i slujești” (Matei 4, 2-10).

Din sfânta evanghelie a lui Matei, noi putem vedea că Ispititorul care s'a apropiat de Mântuitorul Nostru Iisus Christos e *Satana*, Diavolul, *Duhul cel necurat*, Răul care pân-dește la fiecare pas. Existența lui Satan, e un adevăr și nu un simplu cuvânt cum foarte mulți cred. Protopărinții noștri au fost amăgiți în Raiu de Satana care a luat chip de șarpe. Satana caută în fiecare zi, clipă, să ne abată dela datoriile noastre creștinești, el roade sufletul nostru și ne îndeamnă la fapte înjositoare. Astfel noi trebuie să ne luptăm cu Duhul Răului, care sub o formă sau alta apare la fiecare din noi.

Sunt ceasuri când noi ne simțim slăbiți de gânduri descurajatoare și atunci cât de greu ni se pare să urmăm învățăturile religiei creștine, ni se par atât de îndepărtate făgăduințele unei resplăți din altă lume. De multe ori poftele trupului ne îndeamnă la patimi, și parcă o voce ne șoptește la ureche: „Trebuie să-ți trăești viața”! Iată-ne la o răspântie! Să urmăm îndemnurilor trupului, spre lucrurile lumii materiale și trecătoare, sau să ascultăm de vocea sufletului, care vine din lumea lui Dumnezeu? Două lumi ni se înfățișează înaintea ochilor noștri: *lumea materială și trecătoare și lumea spirituală și eternă*.

Dar omul nu-i numai o unitate economică, nu-i o simplă mașină — omul posedă în el forța misterioasă a: **Vieții**. În el găsim germele sublimului, e capabil de iubire, de suferință, de atâtea eforturi mari ale sufletului. De

*) Sanson, e predicatorul catedralei Notre Dame din Paris.

aceea atunci când Satana în chip de *Ispită* amăgește pe om, spunându-i: „n'ai nici o teamă, trăește-ți viața, stăpânește lucrurile, stăpânește lumea, ai să fi fericit“ — el trebuie să răspundă hotărâtor: „*Pleacă Satano!*“

Dar vai, mulți din oamenii de azi pleacă urechea lor la această șoaptă a Satanei. Ei caută averi mari, vânează funcțiuni înalte — dar omul nu trăește numai pentru realizarea bogățiilor și pentru mărire lumești, noi nu mai trăim în veacurile trecute ale păgânismului, noi trăim în lumea Mântuitorului Nostru Iisus Christos, în împărăția *Dragostei* și a *milei*. Împărăția lui Iisus Christos, e împărăția dreptății, și noi să avem tăria și curajul să ne îndreptăm pașii spre această împărăție. Exemplul viu ni l-a dat Iisus Christos, când în pustie a fost ispitit de Satana. Iisus Christos, prin credința desăvârșită în Tatăl ceresc l-a învins pe Ispititor, mărturie ne este răspunsul ce l-a dat Satanei: „Omul nu trăește numai cu pâine, ci cu orice cuvânt care iese din gura lui Dumnezeu“ (Matei 4, 4) adică Mântuitorul Iisus Christos recunoaște că cuvântul lui Dumnezeu e *principiul vieții*.

Aceeași credință desăvârșită ar trebui să o avem și noi în Tatăl ceresc, căci credința este atotputernică, ea ne îndeamnă să facem binele, ea ne mântuește de cel rău.

Puterea credinței l-a făcut pe sf. apostol Pavel să rostească următoarele cuvinte: „Și din pricina aceasta sufăr aceste lucruri; dar nu mi-e rușine *căci știu în cine am crezut*. Și sunt încredințat că El are putere să păzească ce l-am încredințat până în ziua aceea. (II Tim. 1, 12)

(Urmează)

La trecutul diecezei Caransebeșului.

De: **Dr. Ștefan Pop**

(Continuare)

Episcopii romano-catolici din Timișoara, pe vremea dominației austrieților în Valahia-mică, (1718—1739) sunt *Iozii ortodoxiei* tradiționale din: Banatul Timișorii, Banatul Severinului și Oltenia! Drapați de drapelele vulturului monstru cu două capete a generalilor¹⁶⁾ din Timișoara, lucră într-o a înghiți biserica răsăriteană. Promisiuni, protejuri, amenințări și blide de linte, toate acestea nu i-a întărit pe ei și nu ni au slăbit turma și păstorii noștri, decât, că ni s'au furat 15 ori că 17 sate și ni s'au cum-

părat 19 preoți. Deci cvantumul secerișului e mai mic, ca numărul lucrătorilor. Apoi calitatea tuturor acestora, nu poate fi alta, decât, cea bine cunoscută în istorie, la frământări d'al d'astea!

Ce privește apoi numărul însuși al oilor rătăcite din 15—17 sate, nu-l putem fixa, nici barem aproximativ. Cei din strana cealaltă cântă și descântă, că „se suie la mai multe sute“¹⁷⁾. Fără nici un risc de pagubă, în dragă voce putem licita minuendo, cu barem 30—40%!

Cu toate astea, vrednici vor fi la ceruri de *răsplată* multă acestea slugi viclene și *ne-leneșe*, într-o a strica casa Domnului, căci înființară la Moldova-nouă lângă Dunăre o episcopie unită în 1738.

În anul următor, pacea dela Belgrad, pe rușine dă îndărăt Sultanului, ce-i smulse mai dinainte cu 21 ani la Passarovetz.

Episcopia înființată nu apucase a funcționa. Bruma de unire volatiză ca canforul neînchis!

Urmașul lui Falkenstein în episcopie, era un anume Nicolau Stanilovich, bulgar cu ceafa groasă, cum s'ar zice: pripășit aici din Nicopol. Nu veni singur, ci după pilda altui oaspe slav, Arsenie III Cernovici, și sfătuț și de politicianii mari ai Vienii, aduse pe capul bănătenilor o droaie de: bulgari, șocați și crașoveni, pe cari îi cuibări în cele mai bune locuri; unde huzuresc până azi, spre paguba nației și religiei noastre. Veneticul prelat cum se vede, n'avea simțul realităților din noua sa patrie. Indată la începutul pastorației sale, după o vizită canonică făcută arbitrar printre acatolici, își căuta turma risipită, în cele patru direcții ale vântului. O căuta dar n'o afla, pentru că nu mai era.

Ce află e așa zisa „uriciunea pustietății“ biblice! Însăși mărturișește îngrozit în comitiva din 20 Febr. 1741, cu carea înaintează curții imperiali procesul verbal al vizitei, că starea „desolată“, în care se află unirea: „mai mult se poate deplânge, decât pomeni“. Cu toate astea, el se încumetă a propune Mariei Terezia, ca să creeze totuș episcopia unită bănătană; acum nu mai mult la Dunăre, pentru valea ei și valea Timocului, ci la Logoj, pentru autohtonii Banatului: Severin și Timișan.

Acum papalii și cu ei generalii, se mulțumesc și numai cu catolicizarea românilor bănățene și ardeleni. Până aci visau a catoliciza Oltenia, prin mutarea diecezei din Alba-Iulia la

16) Dela început din 1718 și până în 1751 Banatul a stat sub administrație militară.

17) *Boros*, în foaia „Unirea“, Blaj 1892, pag. 295.

Oltul Făgăraşului, şi a Sârbiei, prin aşezarea episcopiei la Moldova-Nouă.

Maria Terezia cum bine se ştie, la începutul domniei sale, la toate se putea gândi, dar nu la chestii de biserică. Toţi domnitorii vecini, de toate părţile, o încolţiră rău, vr'o câţiva ani, pentru moştenirea în tenorul Pragmatica Sanctio.

Episcopia ahtiată de nemţii catolici, este deci şi rămâne pe multă vreme înainte muzica viitorului. După scurgerea alor 115 ani, din ţărâna ei dela Dunăre, ca un Phoenix răsare în 1853, la Logoj, unde o plănuiise prelatul exotic de neamul şi legea Banatului. Incape azi tare comod în mijlocul şi pe ţărmurii modestului Timiş, aşezământul măreţ de odinioară, care avea să stăe calare pe Dunăre şi să unească pe Sârbi cu Viena, prin binecuvântările ce se pogor din dealul mitropoliei vaticane.

De vremece episcopia Cianadului e marea celei din Logoj şi vlădica de acolo bulgarul Stanilovich, e naşul ei, dânsul i-a dat numele, afla a nu face lucru de prisos, dacă îi reproduc aici, unele din vederile ce avea, referitor de înfiinţarea unei dieceze române unite pe teritoriul său canonic, teritoriu putativ canonic, căci de fapt şi după dreptul istoric şi internaţional al ginţilor, e limpede un ocean român şi ortodox. De bunăsamă cum era mentalitatea lui, tot aşa socotinţă trebuie că aveau faţă de rosturile acestei dieceze şi alţi oameni mari ai cârmuirii noastre, de acum două veacuri şi jumătate în urmă.

(Urmează)

Kleon Tăbăcariul.

După olimpiantul Pericle, care dăduse patriei sale iubite, atâta putere şi strălucire — ca să fie apoi omorât de ingratitudea compatrioţilor săi şi de ciură — se iveşte celebrul Kleon, care în primul rând era demagog şi în al doilea rând tăbăcar, fiindcă este cert, că dacă el se pricepea mai bine la tăbăcărie decât la demagogie îşi vedea de meserie şi nu aducea asupra Atenei perire şi decadenţă. Kleon lucra cu două bombe; una era bomba calomniilor cu care trăgea des în oamenii aleşi ai ţării sale şi cealaltă era bomba linguşirilor lipicioase prin care îşi asigura aderenţa vulgului neştiutor.

Kleon a învins ca apoi să cadă şi el în luptă, în virtutea unei legi suprapământestii, care nu admite succesul definitiv decât valorilor adevărate şi nicidecum artiştilor în şiretenie.

Orice apucătură, orice viclesug omenesă nu va putea niciodată să treacă preste legea inapelabilă a naturii, care a tras un răzor adânc între trandafir şi urzică. Urzica poate fi un grozav demagog şi e posibil, să se așeze pentru'n moment în cercul trandafirilor, dar natura, la un moment dat tot o trânteste la marginea drumului de unde a răsărit şi unde îi prieşte așa de bine.

În zilele noastre sunt așa de temuți și așa de invidiați demagogii, urmașii lui Kleon tăbăcariul, pentru succesele lor momentane. Dar natura, drăguța de ea, știe ce face. Noi oamenii suntem de obicei mai greoi, și judecăm după faptele brute care ni se înfățișează fără să mergem la adâncul lucrurilor și întâmplărilor. Dar natura, ca un vierme isteț și puternic, se duce afund la rădăcina sufletului și caută mobilul primordial al acțiunilor omenești și nu are astâmpăr până nu desgropă minciuna înaintea urechilor noastre și a judecății noastre cari nu pot prinde întotdeauna imponderabilele sufletești.

Kleon și urmașii lui mai harnici în demagogie decât în tăbăcărie au o singură greșală în socotelile lor și anume: că te sui călare pe minciună și mergi înainte fără să mai dai ochi cu adevărul. Dar realitatea este alta, nu poți muri, orice ai făcut pe această lume, ca să nu te întâlnești dacă nu la mijlocul, dar la finea cărării vieții sigur cu adevărul care te izbește la pământ cu zguduitura schintei electrice.

Aici zace suprema mângăere pentru toți acei fii buni ai neamului, cari azi nu mai încap la sufletul poporului nostru de năvala demagogilor, cari călare pe minciună te fac imposibil atunci, când tu mergi pe calea adevărului spinos. Poporul nostru are un fond sufletesc bun și admirabil, fiindcă nu poate fi altcum fondul sufletesc al poporului nostru, care-a zămislit atâtea podoabe de povestiri și cântece și care mânat de lingușirile demagogilor te duce poate până la marginea prăpastiei, dar în ultimul moment totuși își pune în mișcare sentimentul lui de milă pe care nu l-a învățat la nici o școală, ci l-a primit ca o zestre frumoasă dela Dumnezeu.

De multeori se întâmplă, ca ici-colo demagogii șireți caută să facă cu blândul și înțeleptul nostru popor aceia ce a făcut diavolul cu Adam și Eva; să-l scoată din alvia cuminte și liniștită a vieții de veacuri cu vorbe mari și umflate. Succesele lor momentane nu trebuie nici să ne deguste nici să ne înspăimânteze de a merge pe calea grea, înceată și spinoasă a adevăratei creșteri a poporului.

Nici un intelectual poate nu este așa de grav izbit de demagogii șireți, decât chiar preotul, fiindcă el reprezintă cea mai riguroasă și cea mai adevărată concepție de viață.

Deodată cu concepția, firește trebuie isbit și omul, care o apără.

Dar preoțimea noastră, care suferă așa de mult din partea demagogilor încălecați pe calul minciunii trebuie să aibă tăria sufletească de a suporta toate ghlonturile până la sfârșit în credința, că viața elimină dela sine tot ce nu este genuin, tot ce nu este adevărat, tot ce este fantast și mincinos.

Munca de amănunte, împreunate cu atâtea piedici și dureri a preoțimei noastre de a pune pe calea realităților sufletul poporului, la urma urmei va fi încununată de succes în ciuda șireților, cari se izbesc cu capetele de legile crunte ale naturii.

Mobilul uriaș care trebuie să steie la baza acțiunii preoților este adevărul, că idealismul învinge în viață cu aceeași regularitate cu care răsare soarele în toate diminețile.

Natura în acelaș timp când tolerează pe Kleonii tăbăcari, le face și contul, și când s'a plinit măsura, le trage sentința zdrobitoare. Înapoi, la tăbăcărie!

Dr. Ștefan Cioroianu
protopop ort. rom.

Actualități.

Semne îmbucurătoare.

de: **Iacob Crețiu**

Trăim vremuri, de mari prefaceri sociale. Sacrificiile ce se cer tuturor cetățenilor, din toate statele, pentru ieșirea din impasul, din criza generală, din frământările pline de îngrijorări în cari ne găsim, — sunt mai mult decât simțitoare.

Urmărind zi de zi și cu viu interes, problema sacrificiilor impuse slujitorilor altarului străbun, sacrificii inechitabile, — după cum am afirmat, la timp, tot în acest loc, — înregistrăm cu o legitimă bucurie, desbaterile parlamentare din 12 Decembrie a. c., în legătură cu salariizarea aceloră, cari au consimțit să îmbrace haina Aceluia, care a fost pălmuit, scuipat, la stâlpul infamiei legat și cu spini încununat.

D-l Nicolae Iorga, președintele Consiliului de miniștri, a ținut să precizeze odată pentru totdeauna, că revendicările celor cari slujesc biserica lui Christos, sunt mai mult decât îndreptățite, serviciul lor adus Statului, fiind covârșitor.

„Fără îndoială — a spus Premierul țării, — că, față de biserica de care se ține cea mai mare parte din poporul românesc, avem sentimentele cele mai bune. Și dovadă de aceste sentimente este că, pentru întâia oră i s'au acordat *socotirea salariilor după numărul credincioșilor*, o foarte veche cerere, care până la alcătuirea acestui buget nu fusese recunoscută.

În ceea ce privește îngrămădirea mai multor impozite asupra clerului, recunoaștem cu toții că este așa. Pentru moment nu s'a putut altfel. Dar, noi, ne gândim să *ajutăm biserica* din tot ce anul viitor, — care poate să fie mai bun decât cum credem noi, — noi suntem datori să fim pesimiști — ne-ar da. *Suntem datori să ajutăm biserica și să reparăm, mai ales, nedreptatea aceasta cu acumularea impozitelor, pe cari D-vs. le numiți curbe, cari fără îndoială, vă îndoiaie pușin...*“

Nu mai puțin demne de relevat, sunt cuvintele d-lui C. Argetoianu, ministrul finanțelor, care în aceeași ordine de idei și în continuare, a adăugat la spusele d-lui N. Iorga, zicând: *„Noi împărțim cu biserica tot ce avem. Pentru un moment stăm la masă cu sărăcia. Dar, — adresându-se preoților parlamentari — D-vs. trebuie să știți, că în situațiunea D-vs., sunt două probleme de rezolvat: este chestiunea de viitor și chestiunea de prezent, care se împletește cu timpul din trecut.*

Vom veni — avem deja comisiunea numită, ba pot să vă spun că sunt mai multe comisiuni pe departamente — vom veni cu o nouă lege pentru armonizarea salariilor și atunci, din lucrările acestor comisiuni, sunt convins că veți avea în viitor locul pe care îl meritați în acest mare corp al salariatilor Statului.

Pentru trecut — și prezentul face întrucâtva parte tot din trecut -- de ce v'aș făgădui ceea ce nu pot să vă dau? Ce avem noi? Avem bunăvoință. Și ce putem să vă dăm? Putem să vă dăm lucrurile de cari dispunem. Eu am făgăduit să vă plătesc datoria trecutului în rentă, ca să vă dau ceva, fiindcă dacă v'aș făgădui bani, numerar, poate că a-ți aștepta prea mult. Eu sunt gata să discut această chestiune cu D-vs., însă nu aș vrea să discut înainte cu o săptămână, sau două, fiindcă, poate, aș avea posibilitatea să vă dau și ceva numerar...“

...Am reprodus cuvintele d-lui Nicolae Iorga și C. Argetoianu, referitoare la mult măcelăritele și mult discutatele salarii ale preoților, considerându-le ca fiind cuvinte, mai mult decât de circumstanță. Spunând așa de mult aceste cuvinte, nu putem să le luăm decât de un bun augur.

Cu toate trâmbitările celor cari consideră de paraziți, pe cei cari servesc altarului și deci neîndreptățiți la subvenționări din partea Statului, aceia cari au cea mai mare răspundere față de neamul lor, în aceste vremi, cu adevărat grele, prin cari trecem, își dau perfect de bine seamă, de covârșitorul rol, pe care îl are preotul și învățătorul în viața satelor, a neamului nostru.

Ei constituind piatra fundamentală în construcția actualei noastre alcătuirii sociale, a Statului creștin, nu pot fi considerați — de cei cari își dau seama, de rolul lor important — drept un balast inutil în sarcina bugetului.

Să nu ne provocăm decât la ordinul circular Nr. 7323 E ex 1931 ddo 9 Decembrie al Prea Sfințitului nostru Episcop, — adresat preoțimei, în baza adresei Min. de Justiție comunicată în copie de Min. Instr. și al Cultelor, prin care se îndatorează preoțimea „să lămurească credincioșii noștri... asupra necesității plătirii la timp a impozitelor către Stat...” și — este de ajuns.

În aceste vremuri grele prin cari trecem, vremuri de cumplite frământări sufletești, de nesiguranță în ceea ce va aduce ziua de mâine, tot *preotul* este cel care trebuie să intervină.

Pentru vindecarea sufletelor celor cari duc în spate greul acestei vieți, nu este de ajuns bisturiul necesar operațiilor chirurgicale și bugetare, ci azi, mai mult ca oricând, este absolut indispensabil, cuvântul mângăitor și întăritor într-o credință, al celor cari sunt pe nedrept sfidați de preinșii înțelepți ai veacului al XX-lea.

Dumnezeu și om.

de: A. U. Doloveanu

Divinitatea, ca entitate, este prin excelență transcendentă, spirituală și imuabilă; deci, este o realitate mai presus de *absolut* și *necesar*.

Lăsând la o parte falsul expedient sofistic, care glăsuește astfel: chiar dacă n'ar exista Dumnezeu, trebuie să ni-L creem noi, fiindcă ne este de folos; trecem și peste coniecturile de pură dialectică filozofică, ușor sdruncinabilă, a imanenței și transcendenței esenței Divine, cari și-au formulat crezul în modul următor:

I. Divinitatea există în noi ca principiu nativ și deoarece este mai presus de forțele noastre urmează că există — trebuie să existe — și în afară de noi.

II. Divinitatea, ca principiu al existenței, există afară de noi, trebuie, însă, să existe și în noi, căci altcum n'am percepe existența Ei.

În aceste două argumentări să străvede bine jocul de idei cari se învârtesc într'un cerc vițios foarte mărginit. Completându-se numai în aparență, se distrug reciproc în fond, — ceea ce ne face să le părăsim dintru'nceput.

Totuși, din silita logică de mai sus, se poate desprinde un adevăr sigur: **Omul nu poate trăi fără Dumnezeu.**

Esența Divinității insesizabile, obiective și vecinice îmbracă în concepția religioasă, — în mentalitatea — individului uman, sau a colectivităților umane imagini și forme de întruchipare din cele mai ciudate. Deci, *subiectiv*, Divinitatea se divizează, se multiplică pe portativul mentalității omenești.

Divinitatea, privită sub unghiul subiectivității, este sinteza psihologiei religioase a indivizilor, sau a popoarelor; de aci și policronia sub care se investmântează. Dela primile înfiripări animiste și fetișiste — unde divinitatea se confundă întru totul cu obiectul material, până la forma cea mai sublimă: dematerializată și spiritualizată din creștinism, Divinitatea ni se prezintă sub un spectru de concepții, cari în mersul lor evolutiv au urcat scara până ce prin creștinism s'a ajuns la Divinitatea despoziată de sgura tuturor compromisurilor spiritului cu materia.

Zei pământății pier dela sine îndată ce în sufletul omului se nasc sentimente și idei mai largi și mai eterne prin adevărul ce-l cuprind. Ei — zeii — sunt plâsmuiri ale fan-teziei omenești, care i-a modelat după chipul și asemănarea făpturii noastre, făcându-i asemenea unor păpuși conduse de sforile impulsivității și cerințelor vremii. Zeii sunt sinteza aspirațiilor și oglinda idealurilor epocelor în cari au hălăduit.

Această caducitate a crezurilor păgâne își are sorgintea în lipsa de legătură a dogmaticii și moralei lor cu ordinea naturală, cu legea eternă și cu cea supranaturală, cu însași Divinitatea obiectivă. Religiile păgâne n'au nimic din *Eternul Divin* care-L vedem pecetluit pe toată opera creațiunii, — *Natura* — atât de imuabilă. Și aceste toate fiindcă nu se bucură de nota **revelației**, care le-ar fi făcut să înfrunte veacurile.

Toate religiile precreștine au fost legate de timpul în care au luat naștere și vor rămâne pentru vecie apuse la fel vremilor cari le-au servit. *Ele și-au creat un mic univers bizar în somptuosul dom al Naturii.*

Pe când creștinismul, ca efect al revelației Divine, ne prezintă în miniatură imaginea Universului, atât prin dogmatica, cât și prin

morata sa. Deci, creștinismul are caracterul *eternității*, ca oricare *lege* din marele angrenaj al Cosmosului.

În creștinism Divinitatea obiectivă își are imaginea Sa autentică în Iisus Christos, care nu este creație a fanteziei, ci realitate istorică. Divinitatea din lumea nevăzutului ne-a dat icoana Sa în mod văzut, viu în — Dumnezeu-Om, — în Christos.

Prin urmare, avem o singură figură concretă a Divinității, care prin obiectivismul ei autentic șterge orice ieșire subiectivă în conceperea Divinității întrupate sau închipuite.

Mistica creștină probează, experimentează, transcendența și imanența (două principii corelate în raport de dependență a celui din urmă) prin actul *comuniunii tainice* a esenței Divine eterne și transcendente cu esența Divină din om.

Și atunci, Dumnezeu există nu pentru că *necesar* trebuie să existe, sau fiindcă ne este *de folos*, ci există prin simplul fapt că e mai presus de inexorabilul *necesar* și *absolut*. Există chiar pentru că nu-L putem cuprinde; **există pentru că există**, și nu pentru altceva.

În fine, pe Dumnezeu nu-L vedem, ci-L simțim ca pe o vibrație la atingerea inimii de unda luminoasă ce ia ființă în casa sufletului nostru în clipele de introspecție și meditație sănătoasă.

Deci, Dumnezeu există, nu fiindcă argumentează deducțiile și logica moartă a bulgărului de tină sălășluit în vremelnica tidvă omească, ci există chiar pentru aceea, că este ceva mai presus de noi și de toate cele, — ca o confirmare, iar nu ca o negare a existenței Lui. Căci, „pe Dumnezeu a-L vedea nu este cu puțință oamenilor“. Zis-a, doar, nebulun în cugetul său: „nu este Dumnezeu“, Ci, Christos glăsuț-a: **Tatăl nostru carele este în ceriuri, într-o inimile voastre lăcuesțe**

Indrumarea religioasă a tineretului.

de: Traian Coșeriu

„Lăsați pruncii să vină la mine și nu-i opriți, că unora ca acestora este împărăția ceriurilor“, astfel se adresează Mântuitorul nostru Iisus Christos către învățăceii Săi. Puține cuvinte, dar ce frumoase sunt, ce cuprins vast și adânc au ele! O meditare mai adâncă asupra lor ne aduce multe deslușiri adevărate și îndrumări folositoare.

Lumea, la venirea Mântuitorului, era într-o mare fierbere. În stat, în societate, în politică și în biserică s'au făcut importante transfor-

mațiuni. În toate domeniile se obsearvă o mișcare, o tendință puternică și continuă pentru introducerea unei stări mai bune, pentru îmbunătățirea situației generale a vieții omenești. Toți cereau schimbarea radicală spre mai bine, toți: mic și mare, tânăr și bătrân așteptau cu resemnare aceea vreme — mult dorită — când viața se va îndrepta, se va ușura, căci era prea îngreunată de păcătoșenia acelor vremi.

Poporul jidovesc prin multele secte religioase, a ajuns în divergență cu legile sfinte referitoare la credință și la morală.

Romanii, stăpânii lumii, pierzându-și credința, nu le folosea nimic că în templele noilor învinși alături de aquila romană intra și Jupiter Capitolinus. Această cucerire a lui Jupiter Capitolinus asupra templelor celor învinși n'a putut să reintroducă liniștea și îndestulirea sufletească care era așteptată de masele poporului. Dar temelile religioase ale credinței masselor poporului Roman s'au clătinat. Altarele zeilor și mărețul templu a lui Iehova nu mai atrăgeau pe nimeni. Ar fi trebuit o putere morală care să regenereze cele decăzute. Ar fi trebuit, dar de unde s'o iei, dacă toată clădirea începând dela temelile ei era putredă.

Altarele pompoase și jertfele nenumărate ce se aduceau pe ele nu mai împăcau pe om cu Dumnezeu, toate acestea nu puteau reîntrona liniștea și mulțumirea sufletească a masselor atât de nemulțumite. Acum sosise timpul prezis de proroc: „Nu mai voesc sângele taurilor și a meilor și a țapilor“.

Când cerința masselor după liniște și mulțumire sufletească era mai accentuată, atunci descinde în mijlocul tuturor celor ce-l așteptau, Acela care nu cere sacrificii multiple, slujbe mari și costisitoare la altare pompoase, ci cu blândețe, smerenie și umilință vine în lume își alege pe Apostoli și îi trimite în lume. El a arătat oamenilor care-i credința adevărată și care-i viața plăcută lui Dumnezeu.

Aceasta era situațiunea lumii la venirea Mântuitorului. Dar azi cum se prezintă ea? Aceeaș luptă, aceeaș unanimă și uriașă sforțare după o îmbunătățire a situațiunii în care ne găsim, un dor după o ieșire grabnică și fericită din impasul în care ne găsim. În veacul mașinismului indetultire nu aflăm căci neindetultirea e caracteristica lui, duhul greu al vremii stăpânește inimile oamenilor.

În ziua de azi, găsim temple mari și frumoase, palate splendide, altare pompoase și nu catacombe sau peșteri, căci suntem în veacul libertății conștiinței, suntem liberi a ne manifesta credința la lumina zilei. Dar, ce

folos? Templele sunt goale, altarul — atât de pompos — nu mai aduce jertfa plăcută lui Dumnezeu, Odinioară, ciocanele de lemn chemau suflete nobile și inimi de aur, la rugăciune cucernică și evlavioasă, catacomba mică nu cuprindea numărul prea mare al creștinilor. Azi, clopotele dela înălțime cu sunet armonios răsună departe în văzduh și cheamă — insistent numărul cel mic al creștinilor în Casa cea mare a lui Dumnezeu.

Toți dorim, dela cel din urmă fiu creșdincios până la păstorii cei mai mari, o schimbare, o îndreptare a situațiilor actuale. De tinerețea fragedă trebuie să ne preocupăm, căci este de o valoare esențială pentru viața și viitorul oricărui popor, ce fel de elemente tinere se recrutează pentru viitor în locurile golite de bătrânii bravi. Dela ele atârnă existența unui popor, oricare ar fi el.

(Va urma).

ȘTIRI

Locale.

Duminecă la Vecernie, a conferențiat pâr. diacon *Teodor Roșca*, despre datoria copiilor de a-și iubi părinții, datorie izvorâtă din porunca a V-a dumnezească.

Copiii trebuie să-și iubească părinții, pentru creșterea lor, care este încopciată cu multe griji și năcazuri. Iubirea părinților față de copii este ca un împrumut, care trebuie restituit cu aceeași dragoste, căci dacă nu, urmează blăstăm, și apoi pedepsa lui Dumnezeu.

*

A IV-a conferință a *Extensiunii Universitare* a ținut-o d-l profesor universitar *Constantin Daicovici*, fiul al Bănățului, fost elev al liceului nostru. Vorbind despre „*cum a fost romanizată Dacia*“, conferențiarul a căutat să ne familiarizeze mai mult cu această chestiune, servindu-ne datele și argumentele cele mai nouă. Teoria exclusivității, că adevăratii romani au extirpat cu desăvârșire orice urmă de daci, e falsă, nu e mai puțin adevărat, că numai foarte puțin au rămas din ei, nimicindu-se în războaie, în lupta pentru libertatea atât de dragă lor. Se amintesc totuși câteva legiuni de trupe auxiliare romane, constituite numai din daci. La romanizarea repede a Daciei au contribuit: 1) civilizația puternică romană, 2) limba, 3) căile de comunicație, 4) coloniștii, 5) armata. Ca să argumenteze că s'a putut romaniza Dacia într'un timp relativ foarte scurt, conferențiarul citează cazul

grănicerilor, cari servind în armata austriacă, în circa 10—12 ani au învățat foarte bine nemțește. Mai nou s'a găsit un profesor al universității șovine din Seghedin să afirme că în sprijinul teoriei roeszleriene stă și faptul că Habsburgii, deși îndelung stăpânitori ai popoarelor slave din părțile sudice ale fostei monarhii, nu le-au putut desnaționaliza. Ferește că o comparație ca aceasta nu poate sta. Căci nu se pot compara: imperiul puternic roman, cu religie tolerantă, cu putere de asimilare covârșitoare, cu conglomeratul austro-ungar, intolerant în domeniul religios și șovin în orice alt domeniu.

Serbare jubilară. Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a studenților dela Academia noastră teologică a serbat Joi în 17 Decembrie 1931, cei cincizeci de ani de viață ai marelui poet *Octavian Goga*. Programul serbării a fost bogat, compus din dizertații despre viața și opera poetului, poezii recitate și lecturi din vasta operă a poetului național. Buna reușită se datorește zelosului președinte al societății, prof. proto-diacon *Ioan David*!

Depozit pentru luminile de ceară. Preoțimea tractului Bocșei-montane, la inițiativa administratorului protopresbiteral, a părintelui *Petru Ieremia*, din Călnic, a hotărât să înființeze la oficiul protopresbiteral un depozit de lumini de ceară, de unde sfintele biserici să se aprovizioneze mai ușor, cu lumnile trebuitoare la serviciile dumnezești și la diversele servicii religioase. Preoțimea, întrunită în conferință pastorală, s'a angajat totdeodată ca pe viitor să oprească categoric folosirea altor lumini decât a celor de ceară curată, și să sfătuiască în acelaș timp poporul lămurindu-l asupra însemnătății luminii de ceară curată.

Societate nouă în orașul Caransebeș. Duminecă în 13 i. c. a luat ființă în orașul nostru o societate primind numele de „*Cămin cultural*“, compusă din membrii, în majoritatea lor țărani și meseriași.

Scopul societății este: intensificarea sentimentelor religioase; iubirea față de trecut orașului; reînvierea unor obiceiuri bune, dispărute astăzi; dragostea de carte; dezvoltarea economiei pe baze de noi sisteme raționale.

Pentru „Piatra Scrisă“ a donat credinciosul din Stamora-română, *Nicolae Demenescu* suma de 300 Lei, exprimându-i-se mulțumită pentru gestul creștinesc care merită toată lauda.

Rabat la cărți, broșuri și orice alte obiecte oferă Institutul Biblic al Sfântului Sinod din București. Rabatul este considerabil, de 30%, și prin urmare în măsură de a înlesni mult achiziția produselor Institutului Biblic.

No. 686/1931 Not. pub.

Licitațiune.

În baza cererii făcută în procesul verbal dresat astăzi sub No. de mai sus aduc la cunoștință publică, că în ziua de **Martți, 29 Decemvrie 1931, ora 11 a. m.** se va vinde țuca în cantitate de 17.448.79 L% Litriprocente, și 53 butoaie date în gaj Primei Cassă de Păstrare din Caransebeș s. p. a. evaluată la 1.744.879 Lei, păstrate în 53 butoaie, dinpreuna cu vasele în care se află, adecă cu butoaie cu tot, cu prețul de strigare Lei 1.744.879— cu observarea, că vânzarea se va face și sub acest preț de strigare. Vânzare se va face pentru încasarea pretenziunii băncii Prima Cassă de Păstrare din Caransebeș s. p. a. în suma de Lei 5.272.000 capital și accesorii. Reflec-tanții sunt obligați a depune ca vadiu 10% din prețul de strigare la începerea licitației. Cumpărătorul este obligat a achita imediat prețul eșit la licitație, în caz contrar se esclude de la licitația nouă, ce va avea loc imediat, pierzând acest licitant vadiul depus. Cumpărătorul este obligat a achita și impozitul proporțional după prețul eșit la licitație. Licitația se va ține în localul băncii Prima Cassa de Păstrare din Caransebeș s. p. a. Strada Traian Doda No. 1 din orașul Caransebeș.

Caransebeș, 19 Decemvrie 1931.

ss. **Gheorghe Repede**
notar public.

Judecătoria rurală Teregova secția c. f.

Nr. 990/1931 c. f.

Extras din publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

În cauza de executare pornită de urmăritoarea Banca Poporală filiala în Teregova contra urmăritului Simion Sârbu din Feneș la cererea urmăritoarei Judecătoria ordonă licitațiunea execuțională în baza §§. 144, 146 și 147 din legea LX d-n 1881 asupra imobilelor înscrise în cf. a comunei Feneș No. pag. 598 819, 702 și 730 No. pag. 598 Poiana cu Nuci 170 stj. în valoare de 2000 lei întreg pag. 819 Poiana Fercu 1239 stj. p. în valoare de 5000 lei întreg pag. 702 Fercu 696 stj. p. în valoare de 3000 lei întreg pag. 730 Fercu 1 jug. în valoare de 10000 lei întreg pentru încasarea creanței de 24.000 lei capital interese de 15% dela 5 Maiu 1930, spese de proces și de executare de 2170 lei fixate până acum, spese de 654 fixate acum pentru cererea de licitațiune.

Prețul de strigare se stabilește conform § 7 din legea pentru unificarea unor dispozițiuni referitoare la executare silită la suma arătată mai sus redusă cu 25%.

Fixează termenul pentru ținerea licitațiunii pe ziua de **28 Decembrie 1931 ora 10 la casa comunală a comunei Feneș.**

Condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează :

1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute cu preț mai mic de două treimi din prețul strigării.

2. Cei care voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cauție socotite pe cursul fixat în art. 42 legea LX din 1881, ori să predeie aceluiași delegat chitanța de depozitarea judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație.

Publicațiunea prezentă se va comunica interesaiilor. Teregova la 28 Maiu 1931.

ss. **A. Comoroșan** jud.

Ioan Bica dir. de cf.

Pentru conformitate **Ioan Bica** dir. de cf.

Immosiere

scrise pe hârtie velină, curat, cetet,
se găesc spre vânzare la

Librăria Diecezană

Prețul 150 Lei. — Se pot comanda prin ramburs.

Aducem la cunoștința On. public cetitor, că

Calendarul Românului

PE ANUL

1 · 9 · 3 · 2

— ANUL AL XLIV-LEA —

a apărut și se află de vânzare
la **LIBRĂRIA** noastră **DIECE-**
ZANĂ pentru prețul de 25 lei.

Tipografia și Librăria Diecezană
CARANSEBEȘ